

Pozdrav

Píseň: 103 (1) Ó dobrořeč, má duše, Bohu svému

Introit: Ž 66,1-4 Hlahol Bohu, celá země

Píseň: 66 (1-5) Nuž pojd'te a Bohu plesejte

Modlitba

Čtení: Lukáš 10,25-37 Milosrdný Samařan

Píseň: 209 Ó slunce spravednosti

Text: 2 Kr 6,8-23 Slepí Aramejci

Kázání

Píseň: 198 Pod ochranou nejvyššího

Přímluvná modlitba s Kyrie + Modlitba Páně

Poslání: Ř 13,7-10 Láska neudělá nic zlého

Požehnání: Nu 6,24

Píseň: 702 Mír na zemi daruj nám

Lukáš 10,25-37

Tu vystoupil jeden zákoník a zkoušel ho: "Mistře, co mám dělat, abych měl podíl na věčném životě?" Ježíš mu odpověděl: "Co je psáno v Zákoně? Jak to tam čteš?" On mu řekl: "Miluj Hospodina, Boha svého, z celého svého srdce, celou svou duší, celou svou silou a celou svou myslí a miluj svého bližního jako sám sebe." Ježíš mu řekl: "Správně jsi odpověděl. To číh a budeš živ." Zákoník se však chtěl ospravedlnit a proto Ježíšovi řekl: "A kdo je můj bližní?" Ježíš mu odpověděl: "Jeden člověk šel z

Jeruzaléma do Jericha a padl do rukou lupičů; ti jej obrali, zbili a nechali tam ležet polomrtvého. Náhodou šel tou cestou kněz, ale když ho uviděl, vyhnul se mu. A stejně se mu vyhnul i levita, když přišel k tomu místu a uviděl ho. Ale když jeden Samařan na své cestě přišel k tomu místu a uviděl ho, byl hnut soucitem; přistoupil k němu, ošetřil jeho rány olejem a vínem, obvázal mu je, posadil jej na svého mezka, zavezl do hostince a tam se o něj staral. Druhého dne dal hostinskému dva denáry a řekl: "Postarej se o něj, a bude-li tě to stát víc, já ti to zaplatím, až se budu vracet." Kdo z těch tří, myslíš, byl bližním tomu, který upadl mezi lupiče?" Zákoník odpověděl: "Ten, který prokázal milosrdenství." Ježíš mu řekl: "Jdi a jedvej také tak."

2 Královská 6,15-23

Za časného jitra vstal sluha muže Božího, vyšel ven, a hle, vojsko s koni a vozy obkličovalo město. Mládenec Elíšovi řekl: "Běda, můj pane, co teď budeme dělat?" Odvětil: "Neboj se, protože s námi je jich víc než s nimi." Potom se Elíša modlil: "Hospodine, otevři mu prosím oči, aby viděl!" Tu Hospodin otevřel mládenci oči a on uviděl horu plnou koní a ohnivých vozů okolo Elíši. Když se k němu Aramejci začali stahovat, modlil se Elíša k Hospodinu: "Raň tento pronárod zaslepeností!" I ranil je zaslepeností podle Elíšova slova. Elíša jim řekl: "To není ta cesta ani to město. Pojd'te za mnou, dovedu vás k muži, kterého hledáte." A dovedl je do Samaří. Sotva vstoupili do Samaří, Elíša řekl: "Hospodine, otevři jim oči, ať vidí." Hospodin jim otevřel oči a spatřili, že jsou uprostřed Samaří. Když je uviděl izraelský král, řekl Elíšovi: "Můj otče, mám je dát pobít?" Řekl mu: "Nepobíjej. Což jsi je zajal svým mečem a lukem, abys je pobil? Předlož jim chléb a vodu, ať jedí a pijí. Pak ať jdou ke svému pánu." Připravil jim tedy velkou hostinu. Když se najedli a napili, propustil je a oni odešli ke svému pánu. A aramejské hordy už nikdy nevpadly do izraelské země.

Tento SZ příběh je pro nás zajímavý nejen nečekaným jednáním, ale také aktuálním či nadčasovým obrazem lidskosti v chování a vnímání světa.

*** Kdo jsou Aramejci (cizí, ale blízcí), všude kolem, možná mezi námi, ale ne naši, sousední město, přistěhovalci**
 Aramejci byli Izraelcům - Samařanům velice blízcí. Jákobovy manželky, Lía a Ráchel byly Aramejky. Aramejšťina byla řečí lidu a mluvil jí i Ježíš. Byli to vlastně sousedé. Mohl by to být sousedící národ, mohlo by to být i konkurenční město, vedlejší vesnice, horní a dolní konec jedné ulice. Jsou to lidé, kteří jsou si něčím velmi podobní a něčím velmi vzdálení. Lidé, kteří se stále dohadují o svých právech a povinnostech, rivalové a současně trochu přátelé, lidé cizí, ale blízcí, nejsou mezi námi, ale stále se s nimi setkáváme. Kdybychom chtěli najít příklad v současném světě, měli bychom velký výběr, od konfliktu v dnešní Palestině, přes Ukrajinu, země středního východu, ale i naše sousedy přes hranice až k nejbližším spolupracovníkům a nakonec vlastní rodinu.

*** války, spory (nemají jméno), lidé se přetahují o moc, o výhody, o náboženství, o příslušnost k etniku, hledají viníka svých neúspěchů, chyb a nedostatků**

O jakou válku mezi Izraelci a Aramejci šlo, nevíme. Je to jeden z příběhu o válkách a bojích mezi těmito národy, kmeny. Nejde tedy o nějaký konkrétní spor, o konkrétní problém, který je třeba vyřešit a nejde to jinak než válkou, není to také nic ojedinělého, ale jde o známou praxi, přetahování se o moc, o úrodu, o území, o nějakou výhodu, možná o jméno či příbuzné, o

náboženství, o příslušnost k etniku, hledání viníka svých neúspěchů, chyb a nedostatků. Mezi Izraelci a Aramejci byl spor, který ani neměl jméno.

Jsou to běžné nám všem dobře známé spory a malé války, které nás vyčerpávají, berou nám energii a radost ze života. Které se však mohou stát životní náplní a tak nahradí dobrý smysl života pochybným bojem. A nejen, že tím člověk ztrácí čas na obyčejné věci, ale také se přestává ptát po smyslu a sám sobě se vzdaluje.

*** šikovný prorok, přivedl nepřátele a nyní je mohou zajmout**
 Aramejci si vytypovali v proroku Elíšovi, nástupci velkého Eliáše, viníka svých válečných neúspěchů s Izraelci a rozhodli se ho zbavit. Elíša však nebyl jen Božím chráněncem, ale byl také obdarován bystrostí a šikovností. Bůh neochránil jen jeho, ale skrze něho přináší úlevu všem. V příběhu je zřejmé, jak rychle je člověk schopen uvěřit řeči, jak jsou lidské uši a oči vrtkavé a nespolehlivé, jak snadno oslepnou, jak snadno vidí, co jiní nevidí a zase nevidí, co druzí vidí. Elíša oslepí oči Aramejců a přivede je do středu nepřátelského - konkurenčního města. Nechali se uhranout? oklamat? přemluvit? Zlákala je Elíšova výmluvnost a přátelskost?

Když se jim otevřeli oči, zjistili, že se napálili, že prohráli. Namísto snadného vítězství prohra, vzdali se bez boje a jsou hračkou v rukou nepřátel. Co je asi čeká? Nejen ponížení, ale nejspíš úplný konec. Že takové úvahy nejsou daleko od pravdy potvrzuje izraelský král. „Co s nimi? Mám je dát pobít?“ ptá se proroka.

*** tys ho, tys je, králi zajal svou silou?**

Zdá se, že tady vyhrála síla. Samařané jsou v jasné převaze. Dát nepřátelské vojáky pobít nebyl problém. Králova otázka vlastně ani otázkou není. Je samozřejmé, že je řešení situace nasnadě. Jasná příležitost dokázat svou převahu a své schopnosti. Je nasnadě se nepřátele zbavit.

Jenže Elíša jedná jinak, pokládá velmi příhodnou otázku: „Což jsi je zajal svým mečem a lukem, abys je pobil?“ Dobře víme, že není třeba tak zřejmých skutečností jako zde, tedy, že Aramejce přivedl prorok a vojenská síla s tím neměla nic společného, aby bylo možné nepřátele pobít. Dobře víme, že není spravedlnost, která by se dala nějak změřit v případě válek a různých lidských bojů. Dobře víme kolik věcí může v lidských bojích hrát roli a síla a schopnosti bývají těmi posledními. Je to tak, že 3 teroristé mohou způsobit větší škodu než 100 vojáků a často nevíme, proč někdo vyhrál a někdo prohrál a tajemstvím to pro nás i nadále zůstává. Spolu s biblickým Izraelem si stále znovu máme připomínat, že dobré věci jsou od Hospodina, že Bůh bojuje za svůj lid, že vítězství patří Jemu a my máme to štěstí, že se můžeme na něm, na Božím vítězství podílet.

*** nakrmit a propustit, žádné podmínky, sliby - „můžeš jít po svém“**

Spolu se samařským králem jsme vtaženi do Božího jednání, do Boží odplaty. „Předlož jim chléb a vodu, ať jedí a pijí.“ Hostina, společný stůl, projevené přátelství, které bez odpuštění není možné je odpovědí na příležitost si to s nepřítelem rozdat. Když Ježíš říká, milujte své nepřátele, říká také, buďte dokonalí jako váš nebeský Otec, pak jen navazuje na skutečnost, která je

oddávna přítomna v Božím jednání s lidmi. A je to nejen společný stůl, ale také schopnost nechat druhého jít po svém: „Pak ať jdou ke svému pánu.“ Aramejci mohou jít za svým pánem. Myslí se jistě jejich král, ale obraz pána zde můžeme dobře užít i pro naši situaci, kdy našimi pány již nejsou králové ani prezidenti, ale naše vnitřní, duchovní směřování. Zde je připraven bohatý stůl a možnost věřit a žít po svém.

*** jak s „pohany“, jaké na ně klást nároky? ... „Tady se najezte a svobodně jděte domů.“**

Již jsme narazili na otázku, zda máme právo na nevěřící či jinak věřící klást nároky jako na křesťany. I v moderní společnosti je čím dál větší problém s lidmi, kteří až fanaticky prosazují svou víru a svůj pohled na život jako jediné správné řešení problémů světa. Na takový fanatismus odpovídá tento příběh výzvou, ať jdou přemoženi ke svému pánu. Tedy přeje jiným i nepřátelům svobodu, jejich „pána“, vyznání, přesvědčení, životní obsah a smysl. A přece je zde jasná zpráva biblické víry a nároku. Je to zvláštní biblická evangelizace, společný stůl a svoboda. Je to nárok, který vůbec nezní nábožensky a přece je hlubokým obsahem biblického náboženství a víry.

*** Co mládenec viděl a co neviděl;**

Jedna věc je v příběhu dosud opominutá. Je to Elíšův mládenec, jeho strach a jeho prozření. Mládenec vyšel ráno ven, nejspíš prý pomáhal Elíšovi v jeho prorocké práci, která se týkala i věštění z vnitřností zvířat. Když vyšel ven, aby vše potřebné připravil, případně se na vnitřnosti, většinou játra zvířete podíval a udělal první pozorování, polekal se, protože uviděl

nebezpečí. A jaké nebezpečí, když si o válečných stezkách Aramejců štěbetali vrabci, než to, že jsou obklíčeni vojskem nepřátel.

Mládenec tedy uviděl veliké vojsko a je jedno, jestli bylo skutečné či o něm jen vypovídala věštba. Pro nás je důležité co mládenec prožíval. Viděl veliké ohrožení a jeho učitel prorok Elíša mu otevřel oči pro jiný pohled - pro vojsko Boží, Boží anděly, pro Boží zastání, pro Boží účast. Myslím, že si tuto situaci ani nemusíme představovat, protože ji známe z vlastní zkušenosti. Kolikrát jsme si již v životě zoufali, kolikrát jsme neměli žádné řešení, kolikrát jsme se cítili ohroženi a přece se nám najednou otevřely oči, mysl se projasnila a bylo nám dáno poznat, že Pán je blízko a že se bát nemusíme.

*** Bůh otevírá oči člověka a tím i mysl pro řešení situace, pro to, jak se zachovat**

Je to tak a Bible o tom svědčí, že Bůh člověku otevírá oči pro věci, které sám nevidí. A nejen to, má pro nás připraveno i řešení. To je milování Hospodina z celého srdce, z celé duše a z celé mysli. Je to schopnost nechat si otevřít oči i uši pro Boží jednání. Událost, která se tenkrát stala je svědectvím Božího jednání, kterému lidé dali prostor. Zaslepení Aramejci, ti, kteří si byli jistí svou převahou nad jedním prorokem najednou otevřeli oči uprostřed Božího lidu, uprostřed nepřátel a dostali najíst a mohli jít domů. To je jasná zpráva. Takto jedná Bůh. Vedle této události jsou pak jednotlivé lidské činy, poslušnost nebo vzdor, strach či radost. Co se děje kolem a co v takové situaci lidé prožívají je jiná věc, i když velmi důležitá pro jednotlivce a rozvoj jejich lidství. Nelze slyšet zprávu o Božím

jednání bez svědectví člověka, se kterým se při tom něco stalo, kterým Boží jednání pohnulo.

Tento příběh o lidskosti samařských vůči nepřátelům je podobný lidskosti v příběhu o Samařanu, který pomáhá zbitému Judejci na cestě do Jericha. Je to příběh o vztahu, o jednání s těmi, kteří jsou takzvaně venku, nejsou ti naši. Laskavé jednání nebo spíš jednání vedené Boží láskou, tu druhou polovinu dvojího přikázání lásky, považujeme za svůj majetek, za svůj úkol my křesťané a jsou to základní kroky na cestě s Kristem. A nikdy se jich nemůžeme vzdát.

Ale přiznejme si, že jen jakž takž se nám daří milování bližního jako sebe samého mezi svými a přitom i tady, zejména v dnešní době, máme sklon se ptát a kdo je můj bližní? Jak se zdá, Samařané, tedy ti - ne tak plně pravověrní, tomuto přikázání rozuměli.

Máme sklon se nadnášet nad zákoníky, kteří dotírali na Ježíše všelijakými záludnými otázkami a myslet si, že ti nechápající jsou ti druzí. Ale Ježíšova odpověď: "Amen, pravím vám, že celníci a nevěstky předcházejí vás do Božího království." platí také nám a nejen v úvahách o lidech naší kultury, ale o všech, kteří se stávají našimi bližními tak jako se stal bližním zbitý pocestný, který potřeboval pomoc. Amen.